

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет (м. Івано-Франківськ)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
університету


Сергій САМЕЛЬЧУК

12 вересня 2024 р.



Звіт

**про діяльність відділу з питань інтелектуальної власності
за 2023-2024 навчальний рік**

Івано-Франківськ - 2024

Відділ з питань інтелектуальної власності створено наказом ректора ХДУ від 09.03.2006 № 162-Д відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 01.11.2005 № 631 «Про створення підрозділів з питань інтелектуальної власності».

У 2023/24 н.р. відділом здійснювався науково-організаційний супровід Договору на виконання завдань перспективного плану розвитку наукового напрямку «Технічні науки» в Херсонському державному університеті за період з 2021 по 2026 роки (номер державної реєстрації 0123U104536, науковий керівник д.ф.-м.н., проф. Песчаненко В.С.) за КПКВ 2201390 «Підтримка пріоритетних напрямів наукових досліджень і науково-технічних(експериментальних) розробок у закладах вищої освіти».

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 10.04.2024 № 493 «Про підсумки наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності закладів вищої освіти та наукових установ, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України, за 2023 рік та деякі попередні періоди» відділом було підготовлено та завантажено до модулю звітності Національної електронної науково-інформаційної системи «URIS» пакет інформаційних матеріалів, а саме:

- річні звіти за формами державного статистичного спостереження зі статистики науки № 3-наука (річна) «Звіт про здійснення наукових досліджень і розробок» (за 2020, 2021, 2022, 2023 рр.);
- інформацію про виконання показників паспортів бюджетних програм 2201040, 2201390 за 2020, 2021, 2022, 2023 рік за формами звіту про виконання паспорта бюджетної програми згідно з наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2002 № 1098 «Про паспорти бюджетних програм», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 21 січня 2003 року за № 47/7368;
- інформацію про наукову, науково-технічну та інноваційну діяльність Херсонського державного університету за період 2019 – 2023 років;
- показники наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності Херсонського державного університету за 2019-2023 роки за відповідною формою;
- інформаційну довідку про ХДУ;
- презентацію підсумків наукової та науково-технічної діяльності ХДУ за 2019-2023 рр.

Працівниками відділу було підготовлено презентацію підсумків наукової та науково-технічної діяльності ХДУ за 2023 рік у розрізів наукових напрямів університету та представлено на засіданні вченої ради університету 29 січня 2024 року.

Відділом було розроблено та погоджено у Міністерстві освіти і науки України такі документи з питань організації та координації виконання наукових досліджень:

- кошторис доходів і видатків на 2024 рік по ХДУ за кодом 2201040 «Наукова і науково-технічна діяльність закладів вищої освіти та наукових установ»;
- план асигнувань загального фонду бюджету на 2024 рік ХДУ за кодом

2201040;

- план використання бюджетних коштів на 2024 рік ХДУ, помісячний план використання бюджетних коштів за кодом 2201040;
- розрахунки до кошторису ХДУ на 2024 рік за загальним та спеціальним фондом за кодом 2201040;
- штатний розпис ХДУ на січень-грудень 2024 року.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 11.09.2023 №1113 «Про проведення у 2023 році конкурсного відбору фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок» та згідно з наказом ХДУ від 11.09.2023 № 397-Д «Про проведення першого етапу конкурсного відбору фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок у 2023 році» відділом було організовано проведення в університеті першого етапу конкурсу та подано до директорату науки та інновацій МОН України для участі у другому етапі конкурсу проекти:

- «Осушені території Каховського водосховища: реалії та перспективи для біологічного різноманіття» (науковий керівник проф. Мойсієнко І.І.; секція 9 «Охорона навколишнього середовища»);
- «Розробка програмного засобу для аналізування аерозйомки з використанням машинного навчання» (науковий керівник проф. Песчаненко В.С.; секція 2 «Інформатика та кібернетика»);
- «Лікувальні та реабілітаційні технології у відновленні постраждалих внаслідок воєнної агресії» (науковий керівник доц. Головченко І.В.; секція 15 «Біологія, біотехнологія та актуальні проблеми медичних наук»).

Протягом 2024 року відділом здійснювався науково-організаційний супровід виконання госпдоговірних науково-дослідних робіт:

- за договором від 15.04.2024 № 2/2024 про надання дослідницької послуги з оформлення кадастрової документації на територію об'єкта природно-заповідного фонду місцевого значення «Стояни» (науковий керівник проф. Ходосовцев О.Є.);
- за договором від 13.03.2024 № 3/2024 про надання послуги з розробки концепції та дизайну виставки «Херсон звідусіль: Поштова географія міграцій», організації її публічної презентації та висвітлення виставки в соціальних мережах (науковий керівник доц. Гоманюк М.А.).

Також співробітниками відділу здійснювався науково-організаційний супровід виконання науково-дослідної роботи SPS G6133 – “Symbolic rewriting methods for safety and security of critical cyber-physical systems” (“Методи переписування символів для захисту та безпеки критично важливих кіберфізичних систем”) за грантом від НАТО за програмою «Наука заради миру та безпеки» (науковий керівник проф. Песчаненко В.С.).

Протягом 2023/24 н.р. певна увага приділялась питанням захисту інтелектуальної власності, а саме за сприянням співробітників відділу здійснювався науковий супровід заяв на отримання патенту України на корисну

модель.

Отримано патент України на корисну модель №155431 «Спосіб визначення опору теплопередачі зовнішніх стін будівель», зареєстрований в Державному реєстрі України корисних моделей 28.02.2024 (винахідники Івашина Ю.К., Гончаренко Т.Л.).

До державної організації «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» (УкрНОІВІ) було подано матеріали заяв про державну реєстрацію корисних моделей:

- «Спосіб захисту вікон від вибухових хвиль» реєстраційний номер заявки 2024 u 01786 (винахідник Івашина Ю.К.);
- «Спосіб захисту скла вікон від ударної хвилі», реєстраційний номер заявки 2024 u 03179 (винахідник Івашина Ю.К.).

Матеріали знаходяться на розгляді в експертів УкрНОІВІ.

Також протягом звітного періоду оформлювалися заявки про реєстрацію авторського права на твір, що були подані до державної організації «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» (УкрНОІВІ). Було підготовлено відповідну документацію та отримано свідоцтва про реєстрацію авторського права на літературно-письмовий твір наукового характеру учасників освітнього процесу університету:

1. Літературний письмовий твір «Видатні танцівники бальної хореографії ХХ сторіччя. Хрестоматія з навчальної дисципліни «Бальний танець» (№ 122188, дата реєстрації – 21.12.2023, автор Терешенко Н.В.).

2. Літературний письмовий твір «Навчально-методичний комплекс освітньої компоненти/навчальної дисципліни «Методи географічних досліджень» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання спеціальностей 103 Науки про Землю, 106 Географія» (№ 123218, дата реєстрації – 25.01.2024, автори Мальчикова Д.С., Нападовська Г. Ю.).

3. Літературний письмовий твір «Загальні політики використання штучного інтелекту в навчанні, викладанні й дослідженнях у Херсонському державному університеті» (№ 123565, дата реєстрації – 07.02.2024, автори Співаковський О.В., Омельчук С.А., Валько Н.В., Кобець В.М., Мальчикова Д.С., Корнішева Т.Л., Блах В.С., Лемещук О.І., Хоменко Є.В.).

4. Літературний письмовий твір «Бізнес-статистика: навчальний посібник. Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент» (№ 124238, дата реєстрації – 28.02.2024, авторка Чмут А.В.).

5. Літературний письмовий твір «Словник основних термінів і понять з дисципліни «Теоретична економіка»: навчальний посібник для студентів спеціальностей: 051 «Економіка», 292 «Міжнародні економічні відносини», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 073 «Менеджмент», 241 «Готельно-ресторанна справа», 242 «Туризм» рівня вищої освіти «бакалавр» (№ 124239, дата реєстрації – 28.02.2024, автори Ушкаренко Ю.В., Соловйов А.С., Чмут А.В., Гурова В.О.).

6. Літературний письмовий твір «Змагання з пілону та повітряних дисциплін: методичний посібник для суддів та організаторів змагань» (№ 124571, дата реєстрації – 11.03.2024, автори Сова С.В., Кострікова К.С.).

7. Літературний письмовий твір «Сучасні лінгвістичні теорії: лекційні,

практичні, самостійні модулі та тести» (№ 124894, дата реєстрації – 19.03.2024, автори Ковбасюк Л.А., Романова Н.В.).

8. Літературний письмовий твір «Загальна та неорганічна хімія (Частина І. Загальна хімія). Лабораторний практикум для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти фармацевтичних спеціальностей галузі знань 22 Охорона здоров'я (денна та заочна форми навчання)» (автори Попович Т.А., Вишневська Л.В.).

Співробітниками відділу до УкрНОІВІ було подано заяви на державну реєстрацію авторського права на твір, які знаходяться на опрацюванні в установі:

1. Літературний письмовий твір «Сучасна українська літературна мова (іменник, прикметник, числівник, займенник) : навчальний посібник» (автори Олексенко В.П., Розгон В.В.).

2. Літературний письмовий твір «Інструментарій інтерактивної взаємодії викладача закладу вищої освіти та здобувачів освіти. Навчально-методичний посібник» (автори Петухова Л.Є., Анісімова О.Е., Воропай Н.А., Горлова А.В., Бальоха А.С., Чепурна С.П.).

3. Літературний письмовий твір «Збірник навчальних програм обов'язкових / вибіркових освітніх компонент / навчальних дисциплін підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» (автори Близнюк В.М., Вишневська Л.В., Волкова С.А., Пилипчук Л.Л., Попович Т.А., Речицький О.Н., Решнова С.Ф., Щербина А.І.).

4. Літературний письмовий твір «Виконання, оформлення та процедура захисту кваліфікаційних і курсових робіт : методичні вказівки і рекомендації для здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти» (автори Речицький О.Н., Попович Т.А., Решнова С.Ф., Вишневська Л.В.).

5. Літературний письмовий твір «Загальна та неорганічна хімія (Частина 2. Хімія елементів). Лабораторний практикум для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти фармацевтичних спеціальностей галузі знань 22 Охорона здоров'я (денна та заочна форми навчання)» (автори Попович Т.А., Вишневська Л.В.).

Було оформлено облікову та інформаційну картки, підготовлено та передано до УкрІНТЕІ та репозитарію Наукової бібліотеки університету проміжний та заключні звіти про виконання науково-дослідних робіт:

1. «Забезпечення розвитку наукового напрямку "Технічні науки" Херсонським державним університетом у 2023 році» (державний реєстраційний номер 0123U104536, керівник проф. Песчаненко В.С.) (проміжний звіт).
2. «Технології підготовки та перепідготовки керівників навчальних закладів» (державний реєстраційний номер 0118U003996, керівниця проф. Федяєва В.Л.).
3. «Естетичне виховання старшокласників засобами бальної хореографії» (державний реєстраційний номер 0117U006793, керівниця доц. Терешенко Н.В.).
4. «Соціально-психологічні виміри становлення та розвитку особистості» (державний реєстраційний номер 0119U101096, керівник доц. Крупник І.Р.).

5. «Вплив деяких вазоактивних речовин на центральні та периферичні лімфоїдні органи білих мишей» (державний реєстраційний номер 0117U001764, керівниця доц. Гасюк О.М.).

Також було здійснено державну реєстрацію в УкрІНТЕІ науково-дослідних робіт:

1. «Формування професійної компетентності майбутніх учителів математики в умовах цифровізації вищої освіти» (державний реєстраційний номер 0123U103793, керівник доц. Таточенко В.І.).
2. «Лінгвокогнітивні, лінгвокультурологічні, наратологічні та перекладознавчі аспекти дослідження художніх та нехудожніх типів текстів» (державний реєстраційний номер 0123U103801, наукова керівниця доц. Цапів А.О.).
3. «Стратегічне управління економічною діяльністю підприємств у контексті сталого розвитку» (державний реєстраційний номер 0123U104063, наукова керівниця проф. Ушкаренко Ю.В.).
4. «Формування професійної компетентності майбутніх учителів та викладачів іноземних мов в умовах діджиталізації» (державний реєстраційний номер 0123U104064, наукова керівниця проф. Заболотська О.О.).
5. «Резистентність епіфітних лишайників та їх угруповань в старовікових лісах Українських Карпат до глобальних кліматичних змін та регіонального менеджменту» (державний реєстраційний номер 0123U105360, керівник проф. Ходосовцев О.Є.).
6. «Теоретичні та практичні проблеми розвитку окремих галузей права» (державний реєстраційний номер 0124U002381, керівник проф. Стратонов В.М.).
7. «Етнічні меншини України в умовах російської-української війни та міграцій» (державний реєстраційний номер 0124U003022, керівник доц. Гоманюк М.А.).
8. «Психолого-педагогічна підготовка фахівців дошкільної та початкової освіти в умовах кризових викликів суспільства» (державний реєстраційний номер 0124U003115, наукова керівниця проф. Петухова Л.Є.).
9. «Оцінка рівня здоров'я, якості життя, харчової поведінки та рухової активності людей в умовах війни та у повоєнний час» (державний реєстраційний номер 0124U003244, керівник доц. Головченко І.В.).

Відділ плідно співпрацював з головними редакторами та відповідальними секретарями 12 наукових видань ХДУ, здійснював організаційний супровід оформлення документів для надання науковим виданням грифа вченої ради, внесення змін до складу редакційних колегій збірників наукових праць категорії «Б».

Усього протягом 2023/24 н.р. випущено 35 випусків наукових фахових видань категорії «Б», засновником яких є ХДУ, та 12 інших наукових видань, у т.ч. 8 збірників матеріалів конференцій.

У звітному періоді продовжено рейтингове оцінювання за 100-бальною системою наукових фахових видань університету за чотирма показниками: якість видання, склад редакційної колегії, якість рецензування, якість статей.

Також відділом здійснювалася координація діяльності 9 наукових шкіл

університету (діяльність 1 наукової школи припинено у зв'язку з припиненням керівником наукової школи трудових відносин з університетом, на підставі рішення вченої ради університету (протокол від 29.01.2024 № 11) і наказу ректора «Про підсумки наукової і науково технічної діяльності Херсонського державного університету за 2023 рік» від 07.02.2024 № 86-Д) та 14 науково-дослідних лабораторій (діяльність 1 науково-дослідної лабораторії припинено у зв'язку з припиненням керівником наукової школи трудових відносин з університетом).

На виконання наказу від 08.12.2023 № 579-Д «Про введення в дію рішення вченої ради ХДУ від 27.11.2023 про внесення змін і доповнень до Положення про систему рейтингового оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів Херсонського державного університету» було проведено рейтингове оцінювання за визначеними для відділу показниками. Результати надано до відділу забезпечення якості освіти для узагальнення.

Протягом звітного періоду працівники відділу здійснювали моніторинг діяльності науково-педагогічних працівників університету, які брали участь у конкурсі на заміщення вакантної посади (за визначеними для відділу показниками). Результати надавалися вченому секретареві університету.

До Днів науки-2024 співробітниками відділу було підготовлено презентаційні матеріали «Наукова й науково-технічна діяльність Херсонського державного університету під час спротиву російській агресії».

18 жовтня 2023 року в межах Тижня академічної доброчесності було проведено вебінар «Академічна доброчесність у політиці наукових видань Херсонського державного університету». Інформацію про проведений захід було викладено на інформаційних ресурсах, зокрема на сайті ХДУ <https://www.kspu.edu/Information/Academicintegrity/Tigniakademdobr.aspx>

Працівники відділу своєчасно готували відповіді на запити та листи Міністерства освіти та науки України, керівних органів області, органів місцевого самоврядування з питань організації наукової роботи ХДУ.

Також фахівці відділу протягом звітного періоду здійснювали консультування науково-педагогічних працівників та аспірантів університету з науково-організаційних питань.

Співробітниками відділу систематично висвітлювалися новини з питань науково-дослідної роботи на сайті університету, які супроводжувалися відповідними фотоматеріалами.

Керівниця відділу з питань
інтелектуальної власності



Валерія БЛАХ